

Joachim Just Breithaupt

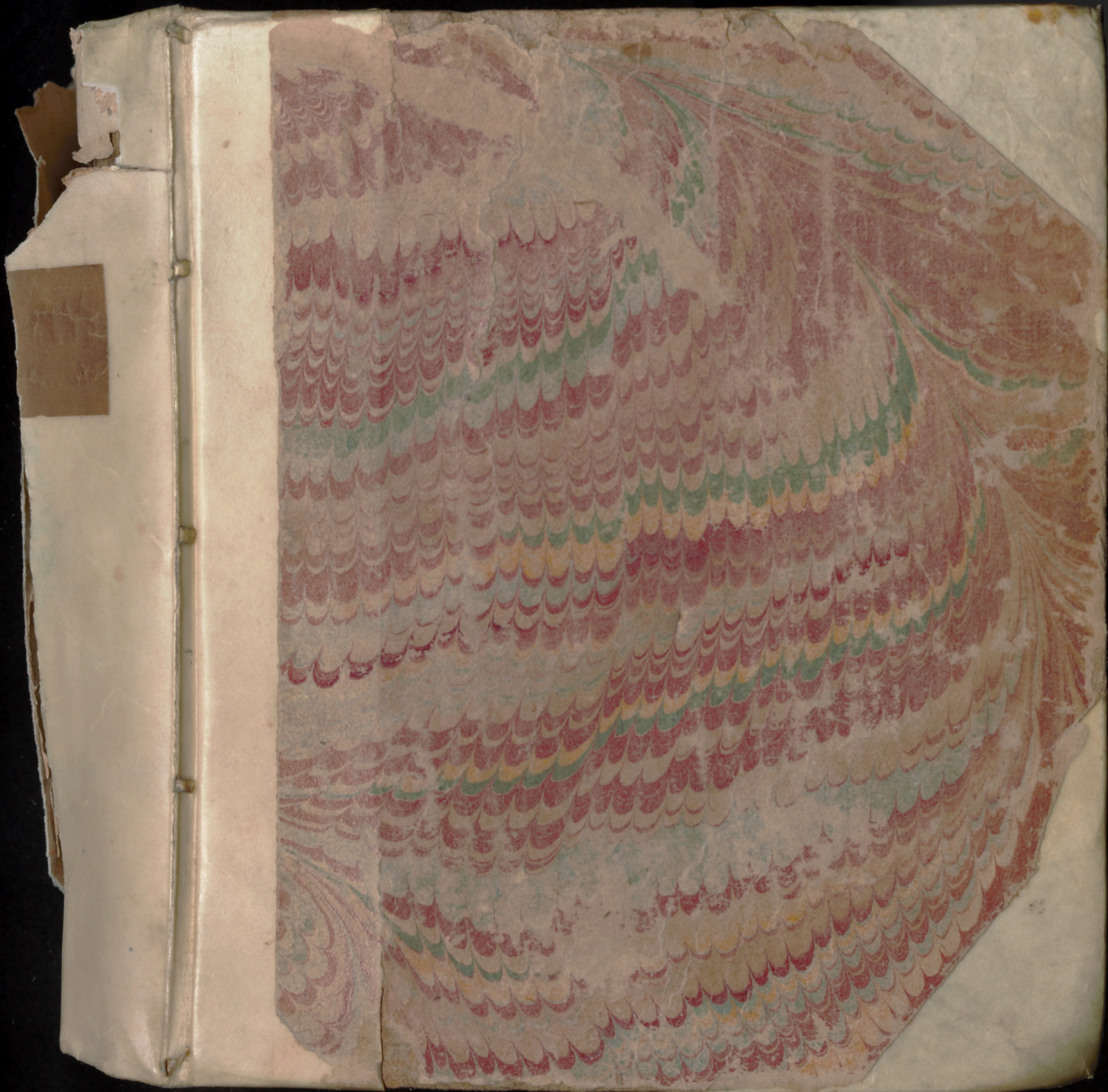
Programma Inaugurale. Rectore Fridericianae Magnificentissimo, Serenissimo Principe Ac Domino, Domino Friderico Wilhelmo, Electoratus Atque Provinciarum Brandenburgicarum Haerede, &c. &c. Ex Collegii Theologici Decreto, Eiusdem h. t. Decanus Joach. Iustus Breithaupt ... Ad Disputationem Inauguralem Viri Admodum Reverendi Atque Amplissimi, Dn. M. Johannis Wilhelmi Zieroldi, S. Theol. Prof. P. in Colleg. Stargard. & ad aedes D. D. Joh. & August. Pastoris, De Nexu Communione Nostri Cum Deo, Ad d. XXV. Iulii, An. M DC XCVIII. horis ante- & pomeridianis publice habendam Auditores Illustrissimos, Amplissimos, Nobilissimos, solenniter invitat

[S.l.], 1698

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn876187726>

Druck Freier Zugang

48. ^{a. B.} 6. 11. 68 奉

1. *Breithauptii* Differt: 1. de Perfectione Partium

Ejundem observat: Theologus de Havresi
 2. f. de incrementis in Bro et Mulo
 in univ. et Lichtheidii.
 de Nervis Pelagiana nigri.

Animarum regionem selecta ex Activitate probatissima ad denuo
quorundam opinionem in Ecclesia referendar.

Exercitatio exegetica in Epistolam s. Pauli in Titum.
de vera Dei verum Sacram. Notitia

2. Antonii Exercitatio Theologica de Redemptione Christi per Lybon.

Quidam Meditatio Theologica de ~~conversione~~ divina
religionis christiane sub cruce. propagandine

3. Breithauptii ^εποτύπιδος ^εψαλλοντων 10/Nov 8: Forma *laevigata*

Epidem. diffusal: de concubitu a choro
et Apoplexis prohibito.

Dissertatio II de Perfectione Latine.

Observationum theologicarum & Commentariorum B. Luthari in
Galatas. Exercitationes X.

Disputatio Syncretisismi Adamii primi et Secundi
ex dicto 2 Cor. V. 2a. exhibens in argumentis
observationes Theologice de Imagine xpi.

de Notis candidulorum S. Nilipervi

de Nexu constitutionis nostrae cum XV
Imperiali Zirolti.

de Angelis in Matth: XVIII. 10. in angustis Bayeri

de Myrtilis uisionis fidelium cum Deo et Christo
in organa lig.

de pecum chipilanasim veritate

de vocatione primaria et secundaria

de Vita Christi in fidelibus in galat: II. 20.

πνεῦμα τῆς νουθεσίας προερχόμενον ἵ. ἡ ἀδελφὴ
pneuma spiritus. inaugurale Monneri.

Breithaupti Animadversiones exegeticae dogmatico-practicae
 in Epistolam S. Pauli ad Galatas. . . .
 de Indis Theologicis, in argumentis Lysii.
 Animadversiones exegeticae dogmatico-practicae
 in Epistolam S. Pauli ad Philippenses.
 Antonii Tractatus Theologicus de Natura et gratia in Materia
 de virtutibus.
 observationes Theologicae de conversione Samaritanorum
 ad christianismum ex Act: IV.
 de infirmi laetitia fidei quae iustificat et quatenus
 iustificatio dicitur ex libris Symbolicis.
 de Superstitione iulibet gentis in imprimis Bullae novissimae
 Innocentii XII. in argumentis de Lith.
 Tractatus theologicus - Metaphis de genuino principio
 actionum christianorum.
 Strichus Historico - Theologicus in varia Rationalismi
 et Rationalismi capita.
 de Estimazione rationis humanae theologiae.
 de Libertate christiana Aphorismi Evangelici
 de Pathos Lutheri Animadversiones Historico - Theologiae
 adversus Cardinal: Pallavicinum et alios Historicographos.
 de odio perniciatili.
 Prolegomena Repetitionem Lib. Theol: S. Chemnitii
 de Otta Mali huius profundissimis in homine recessibus
 Aphorismi theologici.
 Speculationum Historico - ecclesiasticarum ex Praefat: S. Lutheri
 in libros vet: Testamenti.
 Consideratio theologiae contritionis salutariae.
 de Autoritate Ecclesiae, quae Mater est, positiones
 theologiae ex Act: II. 2.
 Disquisitionis de qualitate fundamentorum.
 Brevi Meditationum biblicarum, una de Immanuele
 ex Math: 1. 18. altera de Christo dicitur
 libris confitentibus constitutis ex Act: II. 2.
 Exercitio Historico - theologiae de vita Haymonis
 Episcopi Halberstadtensis.

Verte

Antonii. Dissertatio de Spiritu Moderationis occasione
dicti 2. Timoth. 1. 7.

veritas christiane Religionis ipsius iudicium
obsecutionibus confirmata expostat.

Breithaupti Thesori Theologici de Mysteris concis
et utaq. epistola ad Corinth. potissimum derivatur

Antonii de Synonyma fidelium

Q. D. B. V.

PROGRAMMA INAUGURALE.

RECTORE FRIDERICIANÆ

MAGNIFICENTISSIMO,

SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,

DOMINO

FRIDERICO WILHELMO,

ELECTORATUS ATQVE PROVINCiarUM BRAN-
DENBURGICARUM HÆREDE, &c. &c.

EX COLLEGII THEOLOGICI DECRETO,

Ejusdem h. t. DECANUS

JOACH. JUSTUS BREITHAUPT,

S. Th. D. P. P. & Semin. Th. Dir. Consil. Con-

sist. Elect. in Ducat. Magdeb.

ACADEMIÆ h. t. PRORECTOR,

AD DISPUTATIONEM INAUGURALEM

VIRI ADMODUM REVERENDI ATQVE AMPLISSIMI,

DN. M. JOHANNIS VVILHELMI
ZIEROLDI,

S. Theol. Prof. P. in Colleg. Stargard. & ad ædes D. D. Joh.
& August. Pastoris,

DE NEXU COMMUNIONIS NOSTRI
CUM DEO,

Ad d. XXV. Julii, An. M DC XCVIII.

horis ante- & pomeridianis publicè habendam

AUDITORES ILLUSTRISSIMOS, AMPLISSIMOS,

NOBILISSIMOS, solenniter invitat.

Uod non nisi ex communione cum Deo, beati existerent homines; jam tum ante *lapsum* documento erat, omne creaturarum officium in eo esse prorsus situm, ut Creatori unice atq; intime adhærent. Quando autem ita miserrime accidit, ut homo avelleretur à Deo; non potuit ille non fieri ab omni beatitudine alienissimus. Neque vero amisit lapsus iste, vel pronitatem ad *communione* sectandam, vel *notitiam* summi ipsius boni: sed pronitas depravata est tantopere, ut nunc feratur in omne malum sub ratione boni apparentis; notitia, cupiditatum carnalium tenebris sic oppressa est, ut voluntas efficax nunquam emergat. Licer enim non nunquam & nosse & velle videantur ipsum verum bonum corrupti animi, obsessi tamen ac quasi constricti retinentur ab innata pravitate, ut nihilominus tendant in communionem ejus mali, quod rectius sibi denegandum haud ignorant. Hinc lacrymæ illæ:

Nitimur in vetitum semper, cupimusq; negata.
Hinc & querelæ ipsius Apostoli Rom. VII, 15. 19. de homine corruptionem suam experiente, quem proponit ejulantem: *non quod volo, hoc ago; sed quod odi, hoc facio,*

11973

non facio bonum, quod volo; sed malum, quod nolo, hoc ago.
Hinc & agricola (siquidem universum *natura regnum* la-
psu primævo est deperditum.)

*Vidit lecta diu, & multo spectata labore,
Degenerare tamen: ni vis humana quotannis
Maxima quæq; manu legeret. Sic omnia fatis
In pejus ruere, ac retro sublapsa referri.
Non aliter, quam qui adverso vix flumine lembum
Remigiis subigit; si brachia forte remisit,
Atque illum in præceps pronò rapit alveus amni.*

Atque in rebus terrenis quidem vires non prorsus nul-
læ relictæ sunt, ut improbo labore aliquid tandem effi-
cere homo possit, vitæ sustentandæ causâ: at in iis, quæ
proprie ad *gratie regnum* pertinent, quicquid ex viribus
conamur nostris, quicquid molimur, hoc ipso nihil ali-
ud præstatur, quam ut omnium verarum opum com-
munionem nos penitus excidisse persentiscamus, effe-
ctumque nullum reperientes,

*(Sicut & in somnis, oculos ubi languida prescit
Nocte quies, nequicquam avidos extendere cursus
Velle videmur, & in mediis conatibus agri
Succidimus: non lingua valet, non corpore nota
Sufficiunt vires: nec vox, nec verba sequuntur.)*

meditemur *Simsonis* imaginem, qui *Delila* amore vendi-
derat amorem ac communionem Dei & virium divi-
narum. Absit vero quam longissime, ut sentiamus cum
iis, qui quod tam profundum ad spiritualia defectum vel
ipsi vel alii experiantur, existimant, hærendum ita, nec
quidquam amplius à Christianis requiri, quam ut eo in
statu ad Christum sic modo refugiant, ipsius ut meri-
tum sibi coram iudicio divino credant prodesse, etiamsi
ejus vis atq; efficacia, qua mortis ac resurrectionis Chri-
sti communio corâ peccatis purgat redunitq; cum Deo,

Conversionis opus ad maturitatem isthanc non perduxerit. Quem quidem errorem qui sovent, isti & verbi Dei ordinem pervertunt, & nesciunt omnino, si vel maxime scire videantur, quid *Religio Christiana* sit. Nam, si dixerimus, nos *communione habere cum Deo*, & *in tenebris incedimus*, mentimur, nec facimus ipsam veritatem. 1. Joh. I, 6. Non vero tantum ille incedit in tenebris, qui temulentus rerumq; omnium ignarus noctem inconsulto sequitur; verum etiam, qui secum agnoscit, se versari in caligine, neq; ut emergat hinc, digne satis enititur. Quid autem Christiana Religio sit, aut nescius, aut immemor malitiosè est quicunque statuerit, posse eam acquiescere *in fiducia quacung;*, qua quis *Mediatorem* animo de peccatis dolente prosequatur. Quod enim non qualiscunq; fiducia requiratur, sed ipsa remissio peccatorum imitari nequeat absque tali, quæ conjuncta sit cum vera pravitatis *mortificatione*, in qua demum verus de peccatis dolor consistit, nec non cum *vivificatione*, seu spiritualis vitæ novis viribus, ex Christi Spiritu hauriendis, *Scriptura* locis sat multis edocet. Rom. VI. VII. VIII. Neque in hujusmodi initiis subsistere quenquam debere, eadem non minus solcite inculcat. Mediatoris sane officium nullo modo ad *scopum* adhibetur, nisi communionem assequare cum Deo, veram, vivam, intimam. In *foro humano* admiserit quispiam communionem partium dissidentium, quæ mutua ex declaratione judicetur: at *divinum forum* exquirat eam, quæ ante *lapsum* floruit, instaurandam, in ipsis mortalium cordibus, spiritu Dei penitus occupandis. Hic *finis* apud quem non obtinetur, ei *Mediator*, quod *jure* & *acquisitione* factus est, non tamen ipso *exercitio* & *applicatione*, nec *usu fructuq;* esse potest coram Deo tam diu, donec homo beneficiis *mediatoris* efficaciter se adduci patiatur ad metam illam.

inter-

internam. Tanti interest Christianorum quorumvis,
intelligere & experiri, quod & quomodo Christus sit
nexus communionis nostrum cum Deo! De qua re licet nunc
esse brevioribus, quando solenniter de ea disputaturus
est peritissimus S. Theol. Ddus, Vir Adm. Rever. atque
Ampl. Professor Theologiæ Publ. & Past. *Stargardien-*
sis: cujus vitæ cursus quibus rationibus eo contende-
rit, ipsius verbis sequentibus exhibemus.

JOHAN. GVILIELMUS ZIEROLDUS natus Wiesentha-
lii in Misnia, Anno nati Christi 1669. die 14. Maji, patre
TOBIA ZIEROLDO dicti oppidi Prætoris, qui per Dei
gratiam adhuc in vivis est. Matrem habuit foeminam
lectissimam MAGDALENAM natam ARNOLDIAM,
hoc præsentis anno beate defunctam. ARNOLDUS avus,
civis Joachimicus in Bohemiæ civitate Joachimsthal
(unde Joachimicis nomen) MAGDALENAM suam edu-
cavit, ZIEROLDI nostri matrem; verum ingruente
Persecutione Pontificiorum in Evangelicos, cum suis in
Saxonix oppidum Wiesenthal concessit; qua occasione
sincerus & fervidus verbi divini amor JOHANNI WIL-
HELMO à teneris instillatus est, ut Timotheo, à matre di-
lectissima. Primis literarum principiis imbutus est in Scho-
la patria, donec ad Ecclesiæ patriæ *Diaconatum* vocaretur
M. IMMANUEL LEHMANN, Rector tunc Annæber-
gensis à multis annis meritissimus, nunc Görlicensis
Ecclesiæ Antistes præclarissimus, cujus fidelissimæ
privatæ Informationi debet studiorum suorum funda-
menta. Postea audivit celeberrimum HERTZIUM,
Rectorem Schneebergensem, Historiarum quondam
in Academ. Erfurd. Profess. Tandem à M. JOH. JA-
COBO STUBELIO, Rectore Annæbergensi, valde
amatus & necessariis instructus studiis, Academiam
Lipsiensem petiit, ubi in *Logicis* audivit D. ALBERTI,

A 3

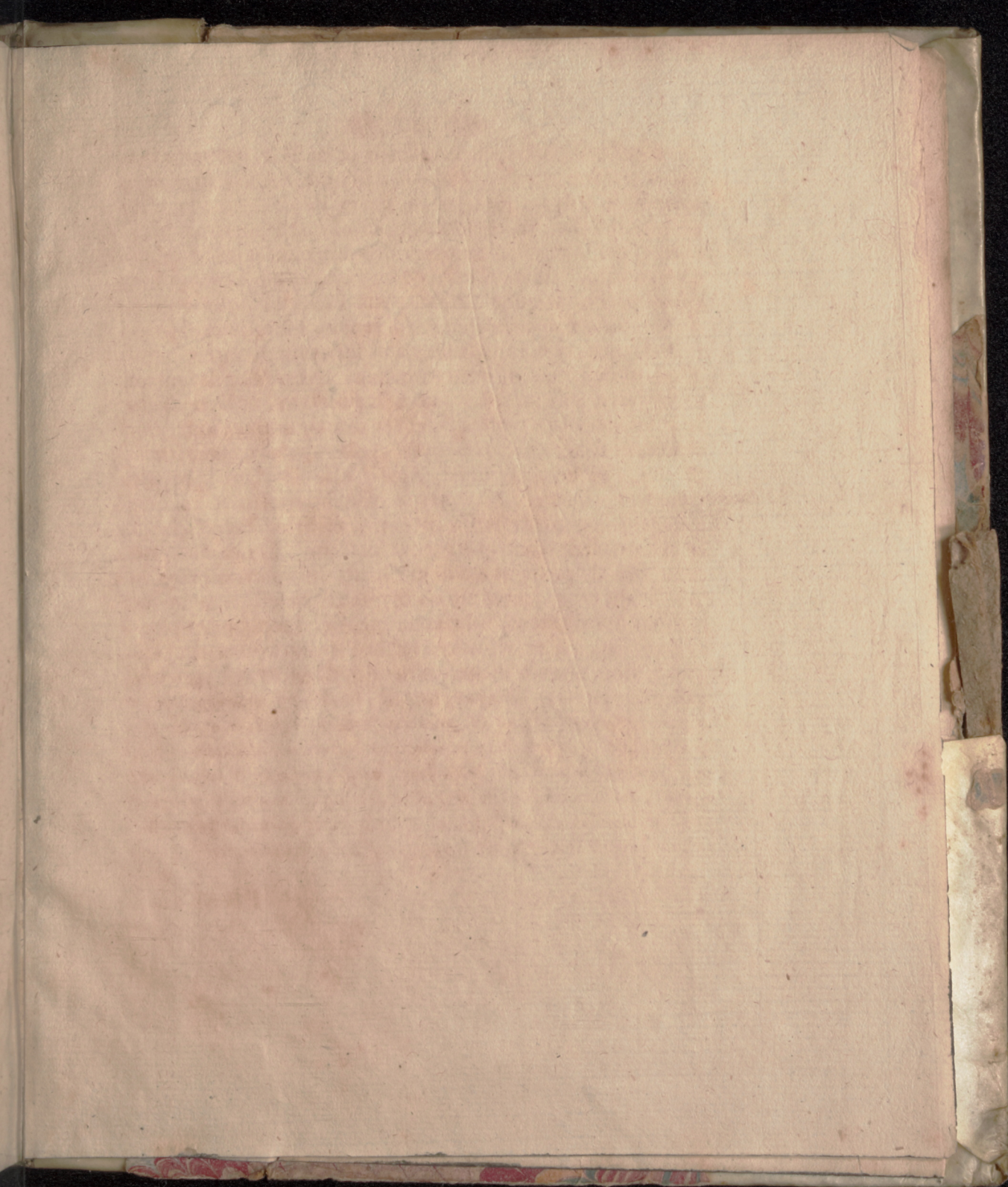
D, THO-

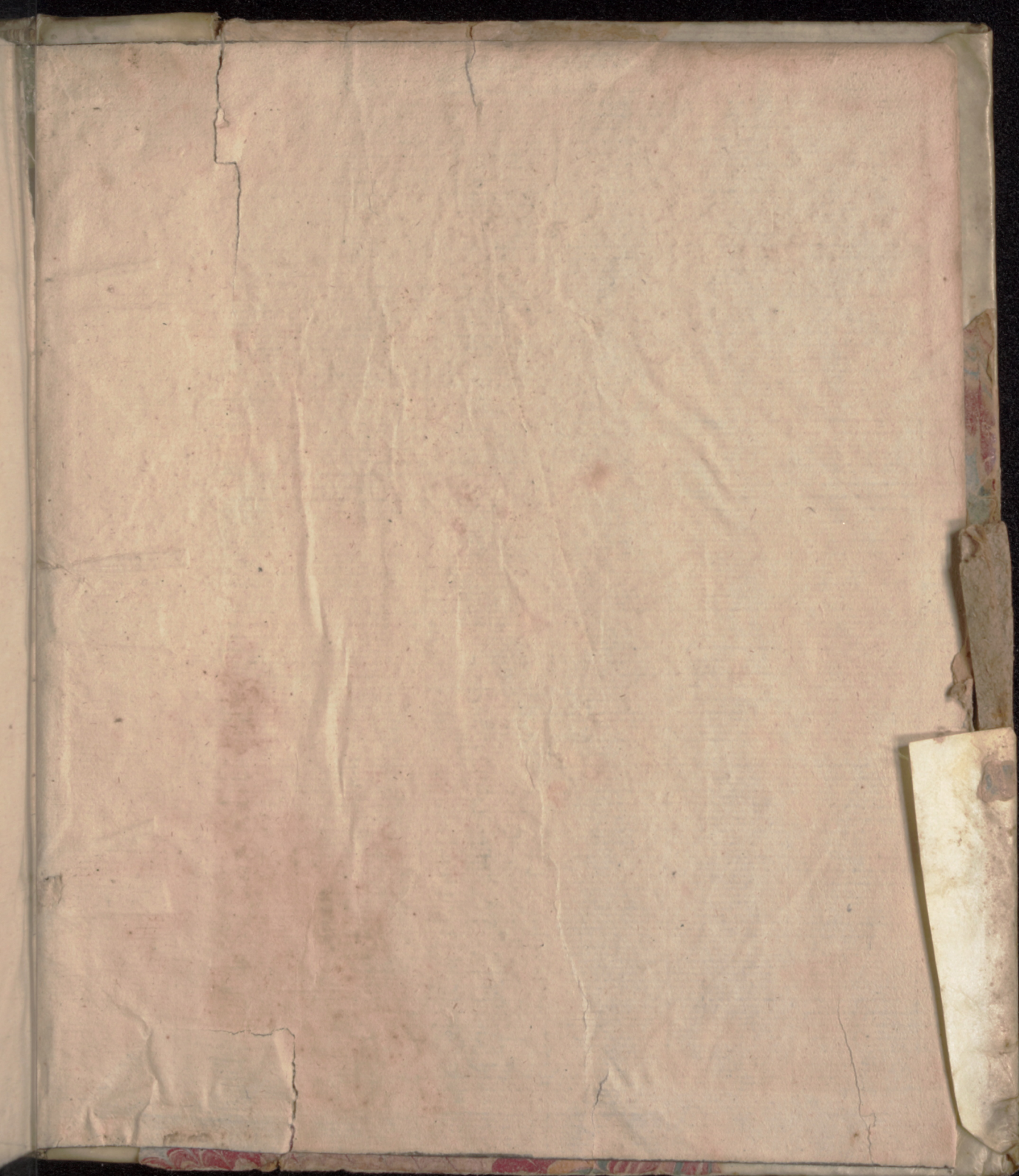
D. THOMASIIUM, L. HESHUSTIUM, M. GÜNTHE-
 RUM; in *Metaphisicis* D. ALBERTI; in *Physicis* L. CY-
 PRIANUM, cujus mensa quoque & hospitio usus est:
 in *Mathefi* Dn. PFAUTZIUM; in *Moralibus* disciplinis
 D. THOMASIIUM & L. MENCKENIUM; in *Oratoria*
 L. FELLERUM. In *Historia literaria* L. MENCKENI-
 UM, in *Philosophica* D. THOMASIIUM, in *Politica* D. FRAN-
 CKENSTEINIUM, in *Ecclesiastica* L. ITTIGIUM & L.
 RECHENBERGIUM. Theologiam hausit ex oro D.
 OLEARI, D. CARPZOVII, D. PFEIFFERI, D. AL-
 BERTI & L. SCHMIDII. In arte Homiletica Præ-
 ceptores habuit D. CARPZOVIIUM L. RIVINUM &
 L. SEELIGMANNUM. In lingua Ebræa. D. PFEIF-
 FERUM & alios. Postea Magisterii Philosophici lau-
 rea coronatus est Lipsiæ Anno 90. Quo facto, conti-
 nuavit & Studia Philosophica & Theologica. Legere
 hoc tempore cœpit nostrorum Theologorum scripta,
 imprimis Ven. D. SPENERI, summi tunc in Aula Sa-
 xonica Theologi, quem patrem suum in Christo co-
 lit noster animo ardentissimo. Motus igitur pia sum-
 mi Theologi eruditione, Dresdam adiit ZIEROLDUS,
 & per aliquod temporis spatium mensa ac hospitio
 SPENERI usus est. Fatetur publice, se hic demum
 didicisse, quale sit discrimen Theologiæ Philosophicæ,
 quæ vulgo in Academiis obtinet, & vivæ Theologiæ
 Lutheri, quæ intimis insita medullis habitum Præcti-
 cum loquitur. Pétens igitur à SPENERO consilium,
 dirigendi studii Theologici, hoc ab eo accepit, ut fa-
 miliarem sibi redderet linguarum fundamentalium.
 subsidio mentem ipsius Spiritus S. ex sacra scriptura
 de Locis Theologicis: deinde ut eandem studiose agno-
 sceret in Luthero, Chemnitio, Arndio & aliis. Hanc
 viam secutus, Dresda patriam si recepit, totus in
 S. Scri-

S. Script. Luthero & Chemnitio. Postea Lipsiam rediit;
ibique Collegia aperuit quamplurima. Frequens quoq;
fuit in *Collegiis Concionatorius & Disputationibus* publicis.
Sub Præsidio D. CARPZOVII habuit Disputat. Theol.
in *Articulos Visitationis: Præses* & ipse disputavit de *Fortu-*
nata Stultitia, de rebus *Gestis Germanorum* &c. Obtinuit et-
iam Lipsiæ *Licentiam disputandi pro loco* (ut vocant) in
Facultate Philos. obtinendo, quam ob causam Ampliss.
Facult. Phil. obtulit Disput. de *Religione Eruditorum*. Di-
rigente autem summo Numine ejus vias & Patrono-
rum consilia, Halam concessit, ubi Collegia Lipsiæ
inchoata, felici, Deo sit gloria! continuavit successu.
Inauguratio interim Almæ Fridericianæ incidit, &
Zieroldus eligitur Facultatis Phil. Adjunctus. Tres igi-
tur annos cum docendo & discendo consumpsisset apud
nos, Hollandiam & Angliam adire constituit: sed ecce!
præter spem mittitur ei vocatio à Serenissimo ac Poten-
tissimo Electore Brandenburgico, Domino nostro clem-
entissimo, ad *Rectorum* Electoralis Gymnasii Neose-
dinensis in Pomerania Brandenb. Ducem igitur Deum
sequitur Zieroldus, ait Stargardiam, caput Pomeraniæ
Orientalis. Mortuus ibi D. SCHWARZIUS, unde occa-
sio data faciendi verba è Cathedra S. Mox gratulationes
audit nescio quas de certa *Promotione Stargardiensi*. An-
nuir Numen Sanctum votis amicorum in terra peregrina.
Ipsam Illustræ *Regimen Electorale Pomeran. Orient.*
Serenissimo indicat, Gymnasium Neosedinense vix mul-
to temporis tractu ad pristinum statum reduci posse:
Zieroldum igitur ad Pastorum Johannæum & Prof.
Theol. commendat; cui consilio Serenissimus annuit
clementissime. Hoc modo vocatus ipse est Anno 96. ad
Pastorum Johannæum & August. nec non Professio-
nem Theologiæ Prim. in celeberrimo Collegio Stargard.
quod

quod à Fundatore nomen habet Grönungianum. Ante
tamen quam *Vocationem* ad duplex munus offerret No-
bilissimus Senatus Stargardienſis, Dn. Conſil. Provinci-
alis & Conſul Regens quærit ex Zieroldo, num animus
ſit, more antecellorum Promotionem Theologicam
ſubire, ſubjungens, gratum id fore & Ampliſſ. Magi-
ſtratui & univerſæ Reipubl. Stargard. imprimis ob Pro-
feſſionem Theologiæ Publicæ. Officio igitur ſuo ne
de eſſet noſter, fidem hanc dedit: quam ut ſolvat, re-
diit in præſenti ad Almam matrem, Fridericianam no-
ſtram, quæ eum in ſinu ſuo fovit, quam & filiali proſe-
quitur amore & obſequio.

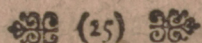
Dudum cognitum, fato ſic volente, ad *Jura* ac *Pri-
vilegia*, quæ in Academiis à *Theologica Facultate* dignis
tribuenda & conferenda ſunt, quin admitteremus, dubi-
um nullum fuit. Succesſit exploratio una atq; altera,
qua utraq; quam exiſtimationem apud Eruditos ſuſtinet,
nobis ita confirmavit, ut dona divinitus in ipſum uber-
rime collata, exercitiis ac habitu Theologico undiqua-
que ſic roborata animadverterimus; quæ *Doctorem Cha-
racteres* etiamq; atq; etiam mereantur. Quod vero
non ſal inſuſum ſit, demonſtraturus quoque ex cathe-
dra publica, *Lectiones* jam habuit Curſorias, & hodie
habebit *Concionem* hora II. in templo Academico, cras
autem ipſam *Diſputationem Inauguralem* ſupra dictam
horis ante- & pomeridianis. Quibus exercitationibus
ad gloriam divinam ſpectantibus, ut, *Illuſtriſſimi Comites
ac Barones, Ampliſſimi Profeſſores, Nobiliſſimi Eruditissi-
miq; cives, Fautoresq;* omnium ordinum ſuis quiq; nomi-
nibus honorandi, intereſſe velint, decenter invitantes
rogamus. P. P. in Academia Elector. Fridericiana Dom.
V. poſt Trinit. A. 1698.

the scale towards document

Oni Prof. Langii Rechte Mittelftrasse T. I. P. I. in
hanc materiam deduxit.

§. XXIX.

Set, si quis vellet statuere, vnanimitatem spi-
oque particulari coetu, certis locis, certis re-
tis doctrinae formulis, certis ritibus & cere-
præcise circumscriptam; quippe quousque
sti patet, iam vero hæc per vniuersum terra-
diffusa est, eo vsque etiam cæteris paribus se-
tus vnitas. Fideles enim, *qui de euangelio
habent eundem Christum, eundem spiritum
dem sacramenta, siue habeant easdem traditio-
sue dissimiles* sparsi sunt per totum orbem LL

§. XXX.

etiam committit, si quis dicat: vnanimita-
apud illos quoque locum habere, qui *quali-
ederent*, Christum esse filium DEI, nobis-
vitæ pie & sancte instituendæ dedisse, quod
etur, vnionis sanctorum membrum existere
licet sanctissimo Christi sanguine, seu lytro
um conscientia nostra ab ira diuina liberari,
um Deo redire possit. Item, si quis aliquas sal-
Christianæ partes, non vero in toto complexu
e adeo oeconomiam salutis diuinam amplexus
concordiæ sic etiam membrum esse, minime
Momenta quædam *deborolias* circa articulum
e reperiatis in Dn. Prædis mei diss. de *harmonia*
45. 50. 51.

§. XXXI.

etiam haud leui versatur, qui pietati tantum &
ianæ studendum esse putat, vt, qui concordia
tes esse cupiant, quomodocunque etiam se res
edendis & doctrina Christiana. Ita non minus

D

talli-